CZĘŚĆ LIII — № 10. ROK 27 — (1856.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli; PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, 7/19 LUTEGO.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 6/18 LUTEGO.

NOWINY DWORU.

W przeszły Czwartek, 2 Lutego, P. *de Lobstein*, Sprawujący interessu Króla Jmci Wirtembergskiego, nowoumocowany przy Dworze CESARSKIM, miał zaszczyt być przyjętym na posłuchaniu N. PANA.

Tegoż dnia, P. *de Lobstein* miał zaszczyt być przedstawionym JJ. CC. WYSOKOŚCIOM WW. XX. KONSTANTYNOWI MIKOŁAJOWICZOWI i MICHAŁOWI MIKOŁAJOWICZOWI.

Bezpośrednio potém Członkowie Ciała Dyplomatycznego mieli zaszczyt składać swe powinszowania Wysokim Nowozaslubionym, JJ. CC. WYSOKOŚCIOM W. X. MIKOŁAJOWI MIKOŁAJOWICZOWI i W. X. ALEXANDRZE PIOTRÓWNIE.

Przy tej okoliczności Kawaler *Loba de Moira* Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Jego Królewskiej Arcywiernej Mości, miał zaszczyt być przedstawionym JJ. CC. WYSOKOŚCIOM.

Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale Wojskowości, z dnia 31 Stycznia, Mianowani: Naczelnik Sztabu 4 korpusu piechoty, Jenerał-major *Kozlaninow 2*, Pełniącym obowiązki Jenerał-Kwatermistrza Armii Południowej; Naczelnik Sztabu 5 korpusu piechoty, Jenerał-major baron *Delwig*, Naczelnikiem Sztabu 4 korpusu piechoty; Dowodzca pułku pieszego Jenerał-Feldmarszałka Hrabi Dybicza-Zabałkańskiego, Fligel-adjutant J. C. Mości Pułkownik *Swiatopołk-Mirski*, Pełniącym obowiązki Naczelnika Sztabu 5 korpusu piechoty, z pozostaniem Fligel-adjutantem, a Pułkownik Kamczatskiego pułku Strzelców *von Tschudi*, Dowodzcą pułku Jenerał-Feldmarszałka Hrabi Dybicza-Zabałkańskiego; — 1 Lutego, Liczący się w jeździe linijowej i przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie, Jenerał-major *Schonert 2*, mianowany Dowodzcą 2 brygady 2 dywizyi Dragonów; Liczący się w jeździe linijowej i przy Oddzielnym korpusie Straży Wewnętrznej Pułkownik *Zieńkowicz 1*, Pomocnikiem Okręgowego Jenerała 4 okręgu Oddzielnego korpusu Straży Wewnętrznej.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Milicyi Krajowej, z dnia 9 Listopada 1855, Senator, Jenerał-porucznik xiążę *Golicyn*, z powodu przyłączenia drużyn Milicyi ruchomej Tulskiej do wojsk, podkomendnych Głównodowodzącemu Armiją Południową i siłami lądowemi i morskiemi w Krymie znajdującemi się, uwalnia się od obowiązków Naczelnika Milicyi Tulskiej gubernii, z pozostaniem w Milicyi Krajowej i zachowaniem godności Senatora.

— Przez takiż Rozkaz dzienny do Korpusu Inżenjerów Dróg Kommunikacyj, z dnia 26 Stycznia, Naczelnik II Oddziału Departamentu Projektów i Wyrachowań Głównego Zarządu Pułkownik *Wilman*, otrzymuje dymissyą od służby, z rangą Jenerał-majora, z mundurem i pensyą według Ustawy.

— P. Minister Sprawiedliwości oznajmił Rządzącemu Senatowi 12 Stycznia b. r. co następuje: Sąd wojenny, po roztrząśnieniu sprawy jednego z posługaczy Dworskich, oddanych pod sąd za kradzież, zastosował do niego Ukaz CESARZOWEJ KATARZYNY II, wydany do Kantorów Dworskiego i Stajennego w 1771 roku, oraz NAJWYŻSZY Rozkaz w Bogu zeszłego CESARZA MIKOŁAJA PAWŁOWICZA z dnia 8 Listopada 1851 roku, i postanowił: nie poddając obwinionego karze cielesnej, wykreślić go ze służby Dworskiej i oddać na służbę do tych części wojsk, do których z wieku i zdolności swoich zdatnym się okaże.

Po najpoddanniejszém o tém przedstawieniu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, N. PAN NAJWYŻEJ raczył rozkazać: siły obowiązującej pomienionych Imiennego Ukazu 1771 roku i NAJWYŻSZEGO Rozkazu 8 Listopada 1851 roku, zabraniających karać cieleśnie posługaczy Dworskich, za wykroczenia, pociągające za sobą domowe skarcenie, nie rozciągać na przypadki, kiedy ci posługacze, za popełnione przestępstwa, będą pod sąd oddani.

— P. Minister Dóbr Państwa, 13 Stycznia, oznajmił Rzą-

dzącemu Senatowi o zatwierdzeniu przez N. Cesarza Jmci w dniu 30 Grudnia 1855. Ustawy Jarosławskiego Towarzystwa Gospodarstwa Wiejskiego.

— P. Głównozarządzający Wydziałem Dróg Kommunikacyj i Budów Publicznych doniosł Rządzącemu Senatowi, że, w 1854 roku następne drogi szosse zostały ukończone i otwarte dla jazdy publicznej, jako-to: Witebsko-Smoleńskie, od Witebska do Rosławla 224¼ wiorst, Kursko-Charkowskie, od Kurska, do punktu połączenia z traktem pocztowym 13 wiorst, Kijowsko-Brzeskie, od Kijowa do Korca 289 wiorst, Ekaterynosławskie, od Ekaterynosławia do stacyi Podhorodni 10 wiorst, oraz ustanowiony w roku 1855 pobór opłaty drogowej na tych szosse, prócz części od Ekaterynosławia do Podhorodni, jakowy pobór ustanowiony też został na dawniej zbudowaném Taurogieńskiém szosse, od Pruskiej do Kurlandskiej granicy, na przestrzeni 155⅝ wiorsty i na nowo zbudowaném w 1855 dziale Kursko-Charkowskiego szosse, od połączenia z traktem pocztowym, do stacyi Sielechowy Dwory, na przestrzeni 9 wiorst.

— Na przedstawienie P. Ministra Skarbu o trudnościach zaopatrzenia w wódkę gubernij Charkowskiej, Połtawskiej, Czernihowskiej i Witebskiej, i na Zdanie Komitetu PP. Ministrów, N. Cesarz Jmć, w dniu 24 Grudnia roku zeszłego, raczył Najwyżej dozwolić dzierżawcom Skarbowych czarkowych monopolij, właścicielom i dzierżawcom szynków, zostających w wiedzy zarządu Dóbr Państwa, w gubernijach Charkowskiej, Połtawskiej i Czernihowskiej, zakupować po dzień 1 Października 1856 roku wódkę i spirytus z gubernij Wielkorossyjskich, zaś w Witebskiej, tak z Wielkorossyjskich, jako i nad-Baltyckich i wwozić takowe z zachowaniem przepisanych na to prawideł.

Wiadomości Handlowe.

Petersburg, *31 Stycznia.* Nadzieja zawarcia pokoju i swobodnej żeglugi po morzu Baltyckiém zniżyła ceny na Ruskie towary w Londynie. *Pieńka* nie kupuje się tam wcale, w nadziei wielkiego przywozu tego towaru z naszych portów; to oczekiwanie Londyńskich i niektórych tutejszych kupców może być zawiedzione; dawnych zapasów pieńki bardzo jest mało wewnątrz Rossyi, ponieważ w ciągu dwóch lat ostatnich, towar ten, jak i wiele innych, był przewożony lądem za granicę w nierównie większej ilości niż sądzą i dla tego tutejsi wybywcy pieńki nic nie ustępują z dawnej ceny. — Lubo cena *Łoju* Petersburskiego w Londynie spadła do 50½ szylingów za cetnar, z dostarczeniem w jesiennych miesiącach, jednak nieprzestają tu zakupować na Sierpień po 143 i 142 ruble assyg. za bierkowiec z zadatkami, a gotowy towar po 144 rubli; wszakże na dzisiejszej Giełdzie żądania były słabsze i, jak się zdaje, wybywcy byliby skłonni do ustąpienia. — *Len* żywo jest żądany do fabryk Angielskich i kupuje się z podwyższeniem cen: 1-go gatunku po 100 rubli, 2-go po 90 rub. i 3-go po 80 rub. ass. za bierkowiec, z wypłatą wszystkich pieniędzy z góry, a z dostarczeniem towaru w Czerwcu i Lipsu; dziś wszakże i za te ceny nikt nie chciał lnu przedawać. — Poszukiwanie *Zboża* nie ustaje; za *Pszenicę* miernego gatunku płacą po 26 rubli 25 kop. a za *Żyto* po 19 rub. 25 kop. assyg. czetwert.

(Gaz. Handl.)

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 31 Stycznia pozostało chorych 58 — w ciągu doby zachorow. 4 — wyzdr. 2 — umarło 3 — po 1 Lutego pozostało chorych 57.

W ciągu doby zachor. 1 — wyzdr. 0 — umarło 1 — po 2 Lutego pozostało chorych 57.

W ciągu doby zachor. 1 — wyzdr. 0 — umarło 2 — po 3 Lutego pozostało chorych 56.

W ciągu doby zachor. 2 — wyzdr. 1 — umarło 4 — po 4 Lutego pozostało chorych 53.

W ciągu doby zachor. 5 — wyzdr. 0 — umarło 1 — po 5 Lutego pozostało chorych 57.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 25 Stycznia (6 Lutego).

Z powodu zgonu ś. p. JO. Xięcia Warszawskiego, Jenerał-Feldmarszałka, Namiestnika Królestwa, Jego Cesarska Mość Najwyżej rozkazać raczył: wojskom Gwardyi i Armii przywdziać żałobę na dni dziewięć, pułkom zaś imienia zmarłego Xięcia, na sześć tygodni; w całem Królestwie Polskiem, nosić żałobę przez dni dziewięć i przez tenże przeciąg czasu zamknąć widowiska.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NOWINY ZE WSCHODU.

Następna nota urzędowa ogłoszona została przez Portę:

«Rząd Austryacki, w swém pośredniczém wdaniu się pomiędzy wojującemi Mocarstwy, położył do układów o pokój zasady, które Rossya przyjęła.

«Przyjęcie propozycyj miało miejsce w Petersburgu, we Srodę, o godzinie 5 po południu.

«Wiadomość o tém została przesłana do Wiednia, a ztamtąd do Konstantynopola, dokąd doszła w nocy z tejże Srody na Czwartek; depesza przebiegła tę ogromną przestrzeń w dziewięć godzin pięćdziesiąt minut.

«Depesza urzędowa dodaje, że będą niezwłocznie otwarte układy w widokach zawarcia pokoju powszechnego na zasadach, przez Rossyą przyjętych.»

— Jenerał angielski, który się znajdował na Radzie wojennej, zbierającej się na sprawy Azyi, przesłał członkom Ottomańskim Kommisyi ostrzeżenie, iżby nie wstrzymywali przygotowań wojennych. Muszir Wasif-pasza wprędce wyjedzie do Erzerum dla uorganizowania służby ku zaopatrywaniu potrzeb wojennych i żywności. Myślą dojrzale o uorganizowaniu armii azyatyckiej. Anglicy którzy są w Stambule, nie okazują wielkiej radości z perspektywy pokoju; chcieliby wojny w Azyi i zniszczenia flotty Baltyckiej.

— P. Alfons Rothschild bawi od kilku dni w Konstantynopolu; przyjechał tu dla założenia banku, któryby był wielkiém dobrodziejstwem dla Turcyi, boby wyplenił ażio, które zbogaca kilku greckich bankierów, a jest prawdziwą klęską dla pomniejszych handlarzy. — Kurs bardzo upadł od czasu jak odebrano wiadomości o pokoju.

— Korrespondent Stambulski gazety *Indépendance Belge* przesyła jej następującą wiadomość z dnia 24 Stycznia:

«Dziś Rada nadzwyczajna została zebrana dla rozstrząśnienia uchwały Konferencyi, która ukończyła swe prace we względzie urządzenia stosunków poddanych Porty chrześcian, w myśl Czwartego punktu umówionych rękojmi. Ile się dało słyszeć, punkta postanowione tą uchwałą na rzecz chrześcian, są następujące:

«Zupełna i doskonała swoboda wyznawania i pełnienia przepisów Religii, pod opieką Władzy.

«Możność naprawiania i budowania nowych kościołów na wszystkich punktach Cesarstwa Ottomańskiego, z warunkiem zastosowania się do formalności administracyjnych, obowiązujących w Turcyi, jak i we wszelkich innych krajach, z zastrzeżeniem wszakże, iżby wymagania tych formalności, nie mogły nigdy wyrodzić się w zakaz.

«Reforma nadużyć w zarządzie patryarchatów rozmaitych wyznań, nadużyć wykazanych przez samo Duchowieństwo i przez władzę Swiecką.

«Dopuszczenie poddanych - chrześcian do wszystkich urzędów i posad, tak cywilnych jak wojskowych.

«Dopuszczenie uczniów nie - muzułmanów, do wszystkich szkół Cesarstwa, wojskowych i innych.

«Reforma Rad Municypalnych (mertis) po wszystkich miastach Cesarstwa.

«Utworzenie po wszystkich ważniejszych miejscowościach sądów mieszanych, na rozbiór spraw i sporów między muzułmanami i chrześcianami, oraz między chrześcianami rozmaitych obrządków; dopuszczenie chrześcian do dawania świadectwa w sądach.

«Ustanowienie zamiast pogłównego (haracz), innego podatku, pozostawionego do woli tym, którzy zechcą być wyjętemi od służby wojskowej.»

(Prócz tych głównych punktów, uchwalono jeszcze mnóstwo szczegółowych; co do prawa własności; takowe zostało w zasadzie uznane, ale gdy ten pukt głównie tyczy się cudzoziemców, będzie przeto przedmiotem osobnej konwencyi, której ułożenie należy do dyplomacyi.)

— Droga żelazna projektowana z Belgradu na Semlin do Konstantynopola skróci do tyla czas potrzebny na przebieżenie tej przestrzeni, że cała podroż z jednego z tych punktów do drugiego, nie będzie wynosiła nad 26 godzin, kiedy dziś tatarzy, gońcy Internuncyatury Austryackiej, są w drodze cały tydzień.

Konstantynopol, *28 Stycznia*. (Telegraf.) Kościoł Ormiańsko-Katolicki zawalił się podczas służby Bożej; trzydzieści osób jest zabitych lub skaleczonych. — W Gadda popełnione zostały bezprawia przeciw ludności chrześciańskiej i Konsulowi Angielskiemu, który ratował się jedynie ucieczką. Słaba turecka załoga i władze miejscowe niezdolne były poskromić te zbytki. *(P. P.)*

NIEMCY.

AUSTRYA. *Gazeta* (urzędowa) *Wiedeńska* na czele Części Nieurzędowej, umieszcza text Protokołu, podpisanego w dniu 1 Lutego, treści następującej:

PROTOKÓŁ. Obecni: Reprezentanci: Austryi, Francyi, Wielkiej Brytanii, Rossyi i Turcyi. W skutek przyjęcia przez Dwory każdego z nich pięciu propozycyj, zawartych w dokumencie tu załączonym, pod tytułem Projektu punktów przedugodnych (Projet des Préliminaires), podpisani, po zaparafowaniu, stosownie do odebranego w tym względzie upoważnienia, umowili się, że ich Rządy, zamianują umocowanych, opatrzonych w pełnomocnictwa, potrzebne dla przystąpienia do podpisania formalnych wstępnych punktów pokoju, oraz dla zawarcia naprzód rozejmu, a następnie i ostatecznego pokoju. Pomienieni Pełnomocnicy mają się zebrać w Paryżu, w terminie trzytygodniowym od dziś dnia albo wcześniej, jeżeli możność pozwoli.»

Dano w Wiedniu, 1 Lutego 1956.

(Podpisy.)

— Monitor Francuzki również umieścił ten protokoł.

— Depesza telegr. z Wiednia, 7 Lutego, donosi o wyjeździe ztamtąd do Paryża barona de Bourqueney; hrabia Buol wyjedzie w tydzień poźniej.

— Podług tejże depeszy, *Gazeta wieczorna Wiedeńska* donosi, że Cesarzowa Jmć jest w ciąży.

— Cesarz Jmć udzielił dodatek do żołdu oficerom; podporucznik będzie odtąd pobierał 500, porucznik 700, a kapitan 900 złr. rocznie. — Jest mowa o wystawieniu po koszarach pieców parowych, gdzie będą gotowane obiady dla całych pułków razem.

— Kardynał-Arcybiskup Wiedeński postanowił zbudować w Jeruzalem dom, dla pielgrzymów-katolików, przybywających z Austryi, z funduszu specyalnego, którego szafunek zostaje pod jego orędownictwem. Na żądanie Internuncyatury, Porta udzieliła już potrzebnego pozwolenia na nabycie gruntu, gdzie ma być ten gmach wzniesiony; ukończony zaś będzie w ciągu roku.

— Marynarka wojenna Austryacka pomnożyła się dwoma statkami śrubowemi, które nazwano *Xiążę Eugeniusz* i *Arcyxiążę Fryderyk*. Eskadra ewolucyjna, złożona z dwóch fregat żaglowych i ze czterech okrętów parowych uda się na przyszłą wiosnę na Ocean Atlantycki i do Brezylii.

— Donoszą z Triestu, 3 Lutego, że tam przybyli Xiążę i Xiężna Montenegro.

— Zgon Xięcia Paskiewicza sprawił tu wielkie wrażenie. Rząd musiał wyrzec się posłania do Warszawy deputacyi od pułku który nosił imię znakomitego nieboszczyka, Feldmarszałka armii Austryackiej, ze względu na wielką odległość; pułk ten bowiem stoi obecnie w Jassach.

PRUSSY. Donoszą z Królewca, 7 Lutego, że ztamtąd odjechała już do Warszawy, dla znajdowania się na pogrzebie Xięcia Paskiewicza, deputacya 1 pułku piechoty, którego zeszły Feldmarszałek był Szefem.

FRANKFURT, *7 Lutego*, *o godz. 3 po południu*, (telegraf.) Na posiedzeniu dzisiejszém Sejmu Niemieckiego, propozycye Austryackie, tyczące się kwestyi Wschodniej, zostały wniesione na to Zgromadzenie i odesłane, bez rozpraw, do właściwych Kommisyj. (Nowa Gazeta Pruska czyni uwa-

*

gę, że gdy te poddadzą propozycye pod poprzedni rozbiór, dla zdania następnie sprawy Zgromadzeniu Ogólnemu, wnosić należy, że interess ten nie rychło jeszcze przyjdzie pod rozpoznanie Sejmu.)

Indépendance Belge ogłasza następną depeszę telegraficzną z Berlina, 6 Lutego: «Państwa Niemieckie drugiego rzędu mają dwojakie dążenie we Frankfurcie: naprzód, otrzymać w Sejmie, iżby postanowił ograniczenia dla Piątego Punktu, powtóre, iżby Związek Niemiecki był reprezentowany na konferencyach Paryzkich: Pierwsze z tych dążeń jest popierane przez Prussyą.»

HAMBURG. Piszą z Hamburga, 3 Lutego: «Pomimo perspektywy rychłego pokoju, który nasi negacyanci, zostający w stosunkach z Rossyą, uważają za rzecz niewątpliwą, Rząd Angielski niezaprzestaje swoich werbunków w rozmaitych krajach Niemiec północnych; nowe rozkazy o tém odebrane zostały w tych dniach z Londynu. W przeszłym tygodniu liczne statki, ze znaczną liczbą nowo-zwerbowanych, odpłynęły z ujść Elby i z wybrzeży morza północnego do wyspy Heligoland, gdzie obecnie formuje się na żołdzie Anglii 5-ty pułk lekkiej piechoty. Jednoczasowie pewna liczba oficerów niemieckich, otrzymała od Ministerstwa Londyńskiego patenta na rangi w Legii; powiększej części należeli oni do rozwiązanej Armii Xięztw Holstein i Schleswig.—Rząd Hessyi Elektoralnej wytoczył process oficerom poddanym swoim, którzy przyjęli takowe patenta.

«Jarmarki zimowe na konie, które się tylko co ukończyły w miastach północnych, miały wielu kupujących ze wszystkich prawie krajów Europy. Konie zdatne pod artylleryą i konnicę były zakupowane drożej jeszcze niż w roku przeszłym i liczba ich, wyszła ztąd za granicę w ciągu dwóch lat na potrzeby wojny, tak jest wielka, że ten artykuł może być na teraz uważany za wyczerpany.

«Upadek cen zboża czyni codnia tak wielkie i tak niespodziane postępy, po wszystkich portach Baltyckich, gdzie się specyalnie trudnią tym handlem, że przewidywane już tam są znaczne szwanki dla spekulantów; pomimo zniżenia o 25 procent ceny pszenicy i żyta, nie podobna jest sprzedać partyj tych zbóż, z dostarczeniem w Maju, za otwarciem żeglugi.

«Przeciwnie kurs na Rossyą podniosł się na Giełdzie w tych dniach do wysokości, jakiej rzadkie tylko dają się widzieć przykłady w najlepsze lata handlowe. Spadłe za granicą niżej wewnętrznej wartości skutkiem wypadków wojennych ruble srebrne, za pierwszą wieścią o pokoju, szybko się podniosły nad *pari*, a tratty handlowe, na 1 i 2 miesiące na Petersburg, zwykle tak obfite na naszej Bursie, stały się tam bardzo trudnemi do dostania, z powodu potrzebowania ich na wypłaty za wielkie partye łoju, lnu, pieńki i innych płodów krajowych Rossyjskich. W niedostatku tratt handlowych, zakupiono temi dniami na Giełdzie naszej wielkie ilości fondów rossyjskich, dla posłania ich do Petersburga na wypłaty za zakontraktowane towary. Pożyczka Stieglitza 1854 roku płaciła się po 88 a pożyczka znegocyowana przez tenże dom na rzecz Rządu w 1855, stanęła dziś na 90.» *(P. P.)*

DANIJA.

KOPENHAGA, *7 Lutego.* W skutek uchwały Stanów prowincyonalnych Holsteinskich względem oddania pod sąd Ministra tego Xięztwa P. Scheel, Król Jmć, na przełożenie tegoż Ministra, wydał Dekret, którym, dla niezwłocznego rozsądzenia zaniesionej skargi, wyznacza Trybunał najwyższy Appelacyjny, nakazuje przewod publiczny i słówny i w braku osobnej na podobne przypadki Ustawy, nakazuje zastosować się do Regulaminu w sprawach Skarbowych.

— Manifestem Królewskim z dnia dzisiejszego, *Reichsrath* zwołany jest na 1 Marca; zaś 20 Lutego nastąpi zamknięcie Sejmu Duńskiego.

— Posiedzenia Trybunału Najwyższego, sądzącego dawnych Ministrów, od 31 Stycznia po 6 Lutego, zeszły na samych wstępnych formalnościach.

— Dowiadujemy się, że okręt wojenny *Polyphemus*, który rozbił się w widoku Thisted, w Jutlandyi, spieszył pod Rewel, dla polowania na statki przewozowe rossyjskie.

Kopenhaga, 11 Lutego. (Telegraf.) Korwetta parowa angielska *the Samson* o sześciu działach, odpłynęła dziś z Elseneur na morze Baltyckie. *(J. de S.-P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *6 Lutego.* Oto jest text odpowiedzi Królowej na adress Izby Gmin:

«Wasz wierny i pokorny adress, sprawił mi wielką przyjemność; tuszę że otrzymam szczere wasze spółdziałanie we wszystkich środkach które mają być uznane za potrzebne ku utrzymaniu honoru i godności Państwa, ku zapewnieniu pomyślności i dobrego bytu narodu.»

— W *Morning Chronicle* czytamy: «W Izbie Lordów hrabia Clarendon, a w Izbie Gmin vice-hrabia Palmerston, dwaj Ministrowie, do których należy bronienie w Parlamencie polityki Gabinetu Brytańskiego, dali krajowi zapewnienie, że istnieje doskonała łączność interessów i zgodność zupełna między Rządami Anglii i Francyi, w kwestyach, które mają być roztrząsane na konferencyach, mających się otworzyć w Paryżu. Ci szlachetni Lordowie nadto są świadomi zwyczajów Parlamentowych, nadto dobrze znany im jest interess, który publiczność przywięzuje do ich urzędowych oświadczeń, iżby nie rozumieli, że podobne twierdzenia są brane w zupełném i ścisłem znaczeniu wyrazów, w jakich bywają wyrzeczone. Wiedzą, że w takich okolicznościach, w jakich obaj je uczynili, pomienione oświadczenia, będą zapewna wzięte literalnie i nie pozwalamy sobie wątpić, iżby ich wyrazy mogły nie być doskonale wyważone. Lord Clarendon oznajmił nam też, że udaje się do Paryża w charakterze pełnomocnika, ożywionego szczerém życzeniem sprowadzenia pokoju, oraz że uznaje iż cała zasługa podobnego zbliżenia rzeczy do układu, należy się Cesarzowi Rossyi.

«Te zapewnienia są nader pocieszającemi, gdyż nie godzi się przypuszczać, iż były dane jedynie dla zasłonienia się od

napomknień im przeciwnych, które spodziewane są ze strony Oppozycyi.»

— W *Morning Advertiser* czytamy: «Powiedzieliśmy niedawno że nasz Rząd zamierza uczynić niejakie ustępstwa Rządowi Stanów, we względzie nieporozumień, które zachodzą między dwoma Państwami, ale z żalem dodać musimy, że te ustępstwa nie zdają się zaspokajać Rząd Stanów, i że przeto nie widać końca obecnemu zajściu.

«W rzeczy, stosunki dwóch krajów są w stanie tyle krytycznym, ile tylko być mogą wiliją otwartego zerwania.

«P. Buchanan (Poseł Amerykański w Londynie) będzie niezwłocznie odwołany i wiemy z najlepszego źródła, że Prezydent Stanów Zjednoczonych nalega, żeby też Rząd nasz odwołał P. Crampton, któremu wręczy pasport, jeżeliby, o pewnej oznaczonej dacie, sam nie wyjechał z Washington.

«Ten stan rzeczy trwoży niemało prawdziwych przyjaciół dwu krajów, gdyż nie może trwać długo, bez sprowadzenia kroków nieprzyjacielskich. Wszystkie zasoby dyplomacyi zostały wyczerpane. Potężna eskadra Brytańska krąży w odnodze Mexykańskiej i jest największa obawa, iż co chwila może przyjść do spotkania między dwiema banderami, albowiem namiętności narodu amerykańskiego i szczególniej marynarzy, wyexaltowane zostały do najwyższego stopnia. Przypominamy sobie, że wojna 1812 roku wybuchnęła w skutek kilku strzałów karabinowych, wymienionych przypadkiem, między dwoma slupami wojennemi, jednym amerykańskim, drugim angielskim. Podobny wypadek mógłby i dziś dać powód do niemniej straszliwych i opłakanych następstw.

«Przemilczenie w mowie tronowej wszelkiej wzmianki o naszych stosunkach z Ameryką, dało powod do wielu komentarzy. Zapewniają, że jeden z przywodzców partyi Peelistów ma zamiar podać na Izbie Gmin wniosek o tym przedmiocie. Peeliści, w charakterze strażników interessów materyalnych kraju, nie powinniby tracić czasu w podjęciu tej kwestyi, która głębiej jeszcze nas obchodzi, niż zatargi nasze z Rossyą. Słuszną jest rzeczą, iżby Publiczność wiedziała nakoniec dokładnie fakta bez dalszej zwłoki, dla tego żeby środki mogły być przedsięwzięte ku zmuszeniu naszego Rządu do zaprzestania polityki, która może wtrącić kraj w klęski wojny.»

W dalszym ciągu tego artykułu, taż Gazeta pisze: «Z żalem donieść musimy, że Poseł Amerykański, P. Bucharan uznał za stosowne odmówić zaprosin na wieczor u lady Palmerston w przyszłą Sobotę, z powodu niegrzeczności, którą, jak twierdzi, uczynił mu jeden z Członków Gabinetu (nie lord Palmerston), w jednêm zdarzeniu, w którêm Poseł, uznał swym obowiązkiem bronić honoru i praw swego narodu w obecnêm zajściu z Angliją.

— Gazeta urzędowa zawiera Dekret Królewski o ustanowieniu nowego orderu pod nazwaniem *Krzyża Wiktoryi* (Victoria Cross), przeznaczonego na nagrodę za osobiste męztwo i zasługi, tak dla oficerów, jak i żołnierzy wojsk morskich i lądowych.

— Flotylla szalup kanonjerskich, znajdująca się w Portsmouth, odebrała rozkaz szykowania się w Motherbank. Każda szalupa, zamiast jednego działa, jak to było w przeszłej kampanii, będzie miała dwa działa dalekiej mety i dwa mozdzierze. Dwadzieścia dwie są już w Portsmouth zupełnie gotowe.

— W *Expres* piszą: *Devonport, 3 Lutego.* Wszystkie kanonjerki w tym porcie gotują się jak na kampaniją; niektóre zabierają już ammunicye. Wszystkie okręty przeznaczone do pełnienia służby, ekwipują się z takim pospiechem jakiego tylko mogą pożądać stronnicy wyprawienia wielkiej kampanii w 1856 roku. Odkąd mowa jest o pokoju, energija we wszystkich przygotowaniach do wojny bynajmniej się nie zmniejszyła.

— W *Times* czytamy: «Propozycye pokoju bynajmniej nie wpłynęły na przygotowania do wojny, w Woolwich. Największa działalność daje się widzieć w tej chwili w magazynach arsenału Woolwich, dla zaopatrzenia w żywność flotty Królowej Jmci. Wydział zaopatrzenia tejże flotty w działa, mozdzierze, kule, bomby, granaty, race, nalega najmocniej na liwrantów o dostarczenie tych przedmiotów w jak najprędszym czasie. Budują w tej chwili ogromny zakład do wyrabiania bomb podług systematu Boxer'a.

— «Rzeczą jest pewną (piszą z Londynu do Nowej Gazety Pruskiej), że chociażby nawet pokój nie był zawarty, dalsza wojna zaczepna w Krymie, nie wejdzie do planu działań armij sprzymierzonych. Uznano za równie trudne, zagłębiać się w półwysep lądem, obchodząc Sewastopol, jak i attakować z morza stronę Północną tej fortecy.»

— Piszą z Londynu, 6 Lutego, do *Indépendance Belge:* «Jeszcze jakieś nieoznaczone uczucie wątpienia i obawy daje się postrzegać w opinii publicznej; przyczyna tego jest niewyjaśniony dotąd punkt Piąty. Milczenie lorda Palmerston, powściągliwość *Times'a*, ton wojowniczy *Morning Post'a*, który, jak wiadomo, odbiera swe natchnienia z zewnątrz, ton innych gazet, które, jak *Morning Advertiser*, są organami części mniej lub więcej ważnych Izb obu—każą mniemać, że są poza dyplomatycznemi kulissami rzeczy, których nasi polityczni mężowie jeszcze nie wyrzekli i że bardzo być może, iż żądania, zachowane na poźniej, staną się przeszkodą do zawarcia pokoju, którego wszyscy pragną i do którego wszyscy się gotują.

«*Morning Post* dał nam dziś nowy artykuł wojowniczy, wymierzony ku Ameryce. W obecnej chwili zajście łatwo mogłoby być usunięte; nie tak się rzecz będzie miała za miesiąc lub dwa. Jeżeli Rząd nie pośpieszy, Parlament z jednej, a Kongress z drugiej strony, wdadzą się w kwestyą, i mowy wzajemnie wymieniane przez Ocean Atlantycki nie mogą jej nie rozjątrzyć.

«Wykaz dochodu krajowego świeżo ogłoszony, jest nadzwyczaj ciekawy z tego względu, że pokazuje wielką sprężystość naszych zasobów, nawet pod naciskiem wojny. Ogromna summa, pochodząca z podatku od dochodów, zaledwo dała się uczuć krajowi, a pomimo bardzo znacznego deficitu 21 miljona funt. sterl. pocieszającêm jest pomyśleć, że bli-

ską już jest chwila, kiedy może się ukończyć ta wojna, która zanosiła się na jedną z najdłuższych i najstraszliwszych jakie są zapisane w dziejach naszych.

«Nowy order Wiktoryi, dobrze został przyjęty przez tych dla których jest przeznaczony, to jest żołnierzy i marynarzy. Ale jest to nowy cios, zadany wyłączności arystokratycznej przez to, że Order niedopuszcza różnicy klass ani stopni; liberaliści nasi chcieliby, iżby ten order mógł rozciągać się na wszelkie rodzaje zasługi, tak wojskowej, jak cywilnej; ale nie widzą, że Rząd nie może wszystkiego zarazem dokonać; zresztą, dziś już mamy klassę cywilną orderu Łaźni, która liczy między swemi kawalerami takich jak Landseer i inni.»

— W *Morning Advertiser* czytamy: «Oto są cyfry, zdolne dać wyobrażenie o wpływie na obroty handlowe wojny ze Stanami Zjednoczonemi, w porównaniu z wojną, prowadzoną przeciw Rossyi: W roku 1853 wartość całego *wywozu* z Anglii do wszystkich krajów świata wynosiła 98,933,000 funtów sterlingów. Z tego przypadło na Rossyą 1,228,514 funt. sterl., a na Stany 23,658,447 funtów sterl. W tymże roku wartość całego *przywozu* do Anglii była 151,411,210 funt. sterl., z tej cyfry na Rossyą przypadło 9,020,841 f. st. na Stany 26,105,905 f. st. a na Kolonije i zależności Angielskie 32,118,472 funty sterlingi.»

Londyn, 7 Lutego. (Tel.) Na posiedzeniu Izby Gmin dzisiejszego wieczora P. Baillie żądał udzielenia Izbie papierów, tyczących się werbowania w Kolonii ochotników i aresztowania Konsula P. Curtis. Lord Palmerston wzręcz odmówił. P. Layard zapowiedział, że zada Gabinetowi pytanie we względzie stanu Armii w Krymie.

Londyn, 8 Lutego. Monitor Pruski zawiera wiadomość, (którąśmy dawniej dali w Tygodniku) o wyniesieniu barona Parke (lorda Wensleydale) na godność Para dożywotniego, i dodaje, że mianowanie to, na żądanie lorda Lyndhurst odrzucone większością 33 głosów w skutek rozpraw, które trwały niemniej nad godzin dziesięć.

— Na Giełdzie dziś: Konsolidy 91⅝—Rossyjskie 5 proc. 104—4½ procent. (z potr. dyw.) 91.

Londyn, 9 Lutego. Rozprawy, które miały miejsce wczora wieczorem w Izbie Gmin zdają się rokować przyjacielskie załatwienie zajścia z Ameryką, wynikłego z powodu werbunku i traktatu Clayton-Bulwer. Odpowiadając na pytanie P. Cobden, lord Palmerston oznajmił, że tłumaczenia, dane przez Gabinet Angielski i wymówki z powodu werbunku, uznane zostały zaspokajającemi przez P. Buchanan, który podjął się wyjednać u swego Rządu ich przyjęcie. Co do wykładu traktatu, Gabinet Angielski proponuje zdać tę kwestyę na Sąd Polubowny a gazety Londyńskie donoszą, że P. Lytton Bulwer, członek Parlamentu i autor traktatu, gotuje projekt wykładu, który może zyskać przyjęcie przez obie strony. P. Buchanan wczora miał odebrać to pismo, ułożone na wdanie się lorda Palmerston. Pierwszy Minister mówił o tych przedmiotach w duchu pojednania i umiarkowania, które stawiły jawną sprzeczność z tonem gazet ministeryalnych, zauważanym przez P. Cobden, jako nierozważny i wyzywający do walki.

— *Globe*, donosząc o mianowaniu hrabi Cavour i margrabi Villamarina na reprezentantów Sardynii w Konferencyach, i o słabości zdrowia P. d'Azeglio, dodaje: «tym sposobem twierdzenia pewnych gazet, że Sardynija będzie reprezentowana w sposobie wyjątkowym, okazują się nieprawdziwemi. Państwo to, co do liczby i stopnia swoich przedstawicieli, pozostaje na stopie równości z Austryą i innemi, mającemi udział w Konferencyach.» *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *7 Lutego.* Monitor ogłasza traktat zawarty z Austryą 17 Listopada 1855, o wzajemném wydawaniu przestępców. Traktatem tym najmocniej zawarowano, że wydany pod żadnym pozorem nie będzie mógł być karany za przestępstwo polityczne, popełnione poprzednio, ani karany za żadne inne przestępstwo prócz tych, jakie są w traktacie oznaczone.

— W tymże Monitorze czytamy, że jenerał la Marmora odjechał do Krymu, dla objęcia tam naczelnego dowództwa nad armiją Sardyńską.

— Gazeta *Siecle* zawsze jeszcze wyraża swe niedowierzanie w zawarcie pokoju.

— Podług *Assemblée Nationale* wniesienie propozycyj pokoju na Sejm Niemiecki, które miało być uczynione 7 Lutego, zostało odłożone. Austrya naprzód zawezwie każde Państwo Niemieckie w szczególności, iżby sobie przyswoiło te propozycye i nieprędzej wniesie je na Sejm, jak po zapewnieniu się o większości głosów.

— Podług *Nord* lord Clarendon przywozi z sobą biegłego stenografa, P. Cavendish, który będzie bywał na posiedzeniach Konferencyj, dla zapisania każdego słowa jakie będzie powiedziane, i wszystko to będzie natychmiast przesyłane lordowi Palmerston. Każdy z Pełnomocników ma prawo mieć takiego stenografa; to wszakże każe wnosić, że tajemnica obradowania, nie najściślej będzie zachowana.

— Zapewniają że chloroform, który jest w wielkiem użyciu w Anglii, dla oszczędzenia położnicom bolów, nie będzie wcale użyty w połogu Cesarzowej. *(J. de S.-P.)*

— W *Nord* czytamy: «Od kilku dni horyzont nadziei pokoju zdaje się zachmurzać; ufność w wypadku Konferencyj jest mniej mocna. Te obawy wzbudza słabe podnoszenie się fondów Angielskich, niedomówienia i wątpliwości dające się zauważać w mowach Parlamentowych, ruch, organizujący się w Anglii przeciw pokojowi. Nadto dają też do myślenia niektóre gazety Berlińskie, z widoczną affektacyą przepowiadające niedojście układów. Rząd Francuzki ma dziś doskonałą pewność, że ani Prussya, ani Sejm Niemiecki nie zechcą przyjąć za swoje propozycyj Austryackich.

«Są to wszystko symptomata, osłabiające optimizm, z którego gracze Giełdowi tak obficie w pierwszych chwilach skorzystali. Wszystko zresztą zależeć będzie od sposobu postępowania Cesarza Ludwika Napoleona w oparciu się

wymaganiom Anglii. Jeżeliby konferencye nie miały doprowadzić do pokoju, reakcya na kraj byłaby nadto zgubną i pociągnęłaby za sobą nadto ważne skutki, iżby można przypuścić, że te nie są przez Cesarza przewidziane; że on nie użyje całej swojej przewagi dla doprowadzenia układów do pożądanego końca.»

— Panna Rachel nie przybyła jeszcze do Havre, jak było głoszono; aktorowie zaś, którzy jej towarzyszyli, wrócili już do Paryża i opowiadają o niepowodzeniu znakomitej artystki w Ameryce; nie tylko nie przywiozła z sobą miljona franków po który jeździła, ale wyprawa samą ją kosztowała do sta tysięcy. Amerykanie, jak mowią towarzysze panny Rachel, rzucają pieniądze tylko tancerkom. Panna Rachel wchodzi na nowo do truppy Teatru Francuzkiego (Théatre Français) w Paryżu.

— Podług nowej Gazety Pruskiej, gazety francuzkie odebrały od Rządu zalecenie nie przedrukowywania z angielskich zdań sprawy o meetingach, zbierających się w Anglii przeciw zawarciu pokoju.

— Karnawał w Paryżu był bardziej niż kiedykolwiek ożywiony; we Wtorek Zapustny, 5 b. m. w Stolicy i na przedmieściach było 817 publicznych balów, i do 300 balów w domach prywatnych. Mimo ogromną liczbę muzyków w Paryżu, przedsiębiercy zabaw publicznych musieli mnóstwo ich sprowadzić na karnawał z prowincyj, i nadto najmować chory muzyki wojskowej. (P. P.)

Paryż, 9 Lutego. (Tel.) Monitor dzisiejszy donosi, że mimo to, iż pierwiastkowo wyznaczony był do konferencyj Margrabia Ażeglio, dziś wszakże mianowani są pełnomocnikami, mającemi reprezentować Sardyniją, Pierwszy Minister hrabia Cavour, i Poseł Sardyński w Paryżu Margrabia de Villamarina.

— Podług *Patrie* spodziewani są w Paryżu: lord Clarendon na 17, P. de Bourquney na 12 a Aali-pasza na 18 Lutego.

— Na Giełdzie 8 Lutego, 4½ procentowe 95 fr. 50 centimów, 3 procentowe 72 fr. 75 centimów. (J. de S.-P.)

WŁOCHY.

TURYN, *2 Lutego.* Werbunek do Legii anglo-włoskiej posuwany jest z dotychczasowym pośpiechem i działalnością; niemniej zapasy żywności dla armii Sardyńskiej na Wschodzie zakupowane są na długie termina. — Prawo o pożyczce 30 miljonów, przyjęte już przez Izbę Deputowanych, znajduje się w tej chwili pod rozbiorem Senatu. Kommisya, wyznaczona przez Senat do roztrząśnienia tego prawa, zapytywała Ministrów, czyli, z powodu nowej fazy, w jaką weszła kwestya Wschodnia, nie byłoby właściwszém odłożyć rozprawy na czas poźniejszy? Gabinet, zamiast odpowiedzi, wezwał Kommisyą do co najśpieszniejszego wniesienia prawa na Senat.

Turyn, 4 Lutego. Senat zwołany jest na 7 Lutego, dla rozbioru, prócz projektu pożyczki 30 miljonów, trzech innych projektów miejscowego interessu.

— Zapewniają, że w tych dniach urzędowie będzie ogłoszone zamierzane poślubienie przez Króla, Xiężniczki Karoliny Belgijskiej. (P. P.)

HISZPANIJA.

MADRYT, *1 Lutego.* Oczekują tu wprędce przybycia Sprawującego interessa Stolicy Apostolskiej, jako pierwszego wstępu do zupełnego pojednania się naszego Dworu z Rzymem.

— W Walencyi i kilku miastach prowincyi Alicante były uczynione zamachy na zakłócenie spokojności publicznej, ale wszędzie buntownicy byli powstrzymani dzielną postawą Władz miejscowych, które okazały najmocniejsze postanowienie utrzymania porządku wszelkiemi sposobami.

— Gazeta *Indépendance Belge* odebrała depeszę telegr. z Madrytu, 8 Lutego, donoszącą, że P. Bruil, Minister Skarbu, wyszedł do dymissyi i zastąpiony został przez P. de Santa Cruz. (G. P.)

AMERYKA.

HAITI. Wiadomo, że Cesarz Faustyn 1 (Souloaque) przynajmniej raz do roku wypowiada wojnę swemu sąsiadowi Santana, Prezydentowi Rplitej Dominikańskiej, zajmującej wschodnią połowę wyspy. Wiadomo też, że Kreole Dominikańscy, za każdym razem biją Haitanów, nigdy wszakże ci ostatni nieodnieśli takiej porażki, jak w najpóźniejszej wyprawie Suluka z 15,000-czną armiją. Jeden list prywatny zawiera o tém szczegóły następujące: «22 Grudnia miała miejsce świetna sprawa między Haitańską awangardą dywizyi południowej i awangardą Dominikańską, złożoną z jednej brygady, dowodzonej przez jenerała José Maria Cabral. Miał on rozkaz cofnąć się od Las Matas de Ferrano do miasteczka San Juan de Lamagnon i wykonawszy to poruszenie, zatrzymał się w San Tomas, o pół mili od miasteczka. Tam waleczność Dominikanów ukazała się w całej świetności. Nieprzyjaciel, pomimo swą ogromną większość, zachwiał się i ustąpił. Sam José Maria popisał się osobiście; dostrzegłszy zdaleka dowodzcę napastniczej kolumny, jenerała Jeffrard, natarł wprost na niego, zabił go w ręcznym boju; mundur i ordery poległego odesłał Prezydentowi Santana, znajdującemu się w Azua. Nie dość mając na odparciu napadu, Cabral, nieczekając dalszych rozkazów, z pięciuset dominikanów, rzucił się na 10,000 Haitan, którzy poszli w zupełną rozsypkę. Jezdzie dominikańskiej przywodził Basilio di Soto. Suluk uratował się śpieszną ucieczką. (P. P.)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

WIEDEŃ, *6 Lutego.* Poseł Austryacki w Londynie, hrabia Colloredo, przybędzie w końcu Lutego do Paryża, dla widzenia się z hrabią Buol.

— Jenerał Parrot, pułkownicy Förster, Waterolet, majorowie Stansch, hrabia Becker, kapitanowie Wurtz i baron Prokesch, odjechali do Warszawy, dla reprezentowania armii Austryackiej na pogrzebie Xięcia Paskiewicza.

PARYŻ, *10 Lutego.* Monitor dzisiejszy zawiera Dekret Cesarski, zwołujący Senat i Izbę Prawodawczą na 3 Marca.

— Jenerał Bosquet mianowany został Senatorem w nagrodę znakomitych zasług, oddanych w czasie wojny na Wschodzie.

— Na Giełdzie dziś 3 procentowe 72 fran. 90 cent.

LONDYN, 9 *Lutego*. Na posiedzeniu Izby Lordów przeszłego Piątku hrabia Granville wniosł bill o utworzeniu nowego Ministerstwa, z posadą w Izbie Gmin i tytułem Vice-prezydenta Rady Oświecenia Narodowego.

7 b. m. w Izbie Lordów wytoczyła się kwestya o nadaniu godności dożywotniej Para, baronowi Parke; lord Lyndhurst z mocą powstał przeciw temu, nie przecząc ani osobistym zasługom P. Parke, ani przywilejom Korony, ale w przekonaniu, że gdy od lat czterechset nie było mianowania dożywotniego Para, lord Palmerston, w niniejszym przypadku poszedł wyraźnie przeciw Konstytucyi Państwa. Lord Lyndhurst wniosł przeto, iżby Dyplomat nadający tę godność baronowi Parke, odesłany był do Kommisyi przywilejów, dla zdania z całego tego przedmiotu sprawy Izbie Lordów.

Wniosek ten dał powod do długich rozpraw. Izba Lordów była nadzwyczaj ożywiona; wielu członków Izby Gmin było obecnych. W dalszym ciągu rozpraw lord Lyndhurst uznał w zasadzie, że Korona ma niezaprzeczone prawo mianowania Lordów dziedzicznych, ale że byłoby to naruszeniem Konstytucyi, jeżeliby wyniesiono na tę godność wiele osób do razu, w widokach zmodyfikowania ducha Izby Lordów, lub poniżenia arystokracyi; a jeżeli tak jest co do parostwa dziedzicznego, to tym słuszniej to sięs tosuje do dożywotniego. Dowodzenia lorda Lyndhurst przekonały Izbę, która, jakeśmy donieśli, przyjęła jego wniosek 33 głosami większości przeciw Ministrom.

Dziś, wracając do tegoż przedmiotu, lordowie Grey, Lyndhurst, Campbell i Derby wyrazili życzenie, iżby Rząd udzielił baronowi Parke Parostwo dziedziczne, przez co ustanie potrzeba odsyłania jego dyplomatu do Kommisyi przywilejów.

— P. Labouchère, mianowany Ministrem Osad, na miejsce zmarłego P. Molesworth, został na nowo obrany deputowanym z miasteczka Taunton na Parlament.

TURYN, 8 *Lutego*. Senat większością 50 głosów przeciw 7 zatwierdził projekt Ministrów o zawarciu pożyczki 30 miljonów. *(P. P.)*

MARSYLIJA, 9 *Lutego*. Odebrano tu pocztę z Konstantynopola, z dnia 31 Stycznia. Narady Ministrów cudzoziemskich i tureckich we względzie zrównania poddanych chrześcian w prawach z muzułmanami, zostały ukończone i z tego powodu miała miejsce wielka uczta dyplomatyczna. Minister Pruski nie znajdował się na konferencyach, ale przeciw nim nie protestował. Narady względem Xięztw nad-Dunajskich będą wszczęte natychmiast po odebraniu instrukcyj przez lorda Redcliffe; nakoniec zbiorą się konferencye w przedmiocie nadania europejczykom prawa własności na całej przestrzeni Państwa Ottomańskiego; P. Thouvenel zgodził się, iżby ta wielka kwestya traktowana była oddzielnie.

Porta przyjmuje zasadę, ale chce, iżby skutkiem jej, chrześcianie byli całkowicie porównani z muzułmanami co do opłaty podatku, konskrypcyi, jednem słowem wszystkich ustaw krajowych.

Izmail-pasza wyjechał do Trebizondy, do armii Anatolijskiej, która w tej chwili jest zupełnie zaopatrzona w żywność i wszelkie potrzeby.

EGYPT. Piszą z Alexandryi, 26 Stycznia:

«Systemat zaciągu wojskowego uległ w tych czasach ważnej reformie w Egypcie.

«Dotąd żołnierze byli wyłącznie brani z klassy rolników, czyli fellahów, szejkowie i ich rodziny, były wolne od służby wojskowej; Vice-Król zniosł teraz przywilej, który rutyna była zapewniła tej klassie, już bez tego uprzywilejowanej przez posiadanie ogromnych bogactw i nakazał sformowanie korpusu 10,000-cznego z samych synów takich to szejków.

«Postanowienie to jest powszechnie pochwalane. Tym bowiem sposobem Rząd ma w swém ręku zakładników, którzy są dlań rękojmią jeżeli nie przywiązania, przynajmniej czynnego spółdziałania klassy najzamożniejszej, odtąd interessowanej w sprawach kraju, a zbyt obojętnej i ociężałej, iżby się od niej obawiać można jakiejkolwiek reakcyi.

«Zkądinąd młodzi żołnierze, w twardem obozowem życiu będą mogli nabrać ruchawości i działalności, na której im schodzi i zostać pożytecznemi narzędziami postępu i cywilizacyi, za powrótem do swych domów.

«Srodek ten jest bardzo uciążliwy, bowiem 10,000 ludzi będzie razem wziętych z 18,000; dla tego spotkał nie mały opór i trudności; ale Vice-Król obdarzony jest mocną wolą, która łamie wszelkie zawady. Kilku upartych trzeba było śmiercią ukarać, reszta poddała się i organizacya nowego korpusu szybko postępuje.

«Said-pasza, cierpiał dość mocno na oczy, ale teraz zupełnie wyzdrowiał i przybył z P. Lesseps z Alexandryi do Kairu.»

PERSYA. W gazecie urzędowej Teherańskiej czytamy pod datą 9 Grudnia:

«Z nowin autentycznych, odebranych z Chorassanu przez Najwyższy Rząd Perski, widać, że Emir Dost Mohammed Chan, serdar Kabulu, z poduszczenia swoich sąsiadów podniosłszy oręż przeciw Krndaharowi, opanował tę prowincyą i zamierza ciągnąć ztamtąd na Herat, dla zawojowania tego kraju. Dla utrzymania spokojności wewnątrz i mianowicie w prowincyi Chorassan, Rząd Perski mniema być swoim obowiązkiem zasłonić niepodległość Heratu od wszelkiego zamachu ze strony władców lub zdobywców Kabulu, Kandaharu i innych krajów. Według wiadomości doszłych do naszego Rządu, zamiary i czyny Emira Dost Mohammeda Chana nie odpowiadają bynajmniej jego własnym zasobom, tym bardziej że podobne z jego strony przedsięwzięcie przeciwi się woli naszego Rządu. W zgodności, z uległością, jaką Dost Mohammed Chan dotąd nam okazywał, nieprzestaje on udawać, iż ma tylko na widoku podbicie Heratu, ale prawdziwym jego zamiarem jest podburzenie prowincyi Chorassanu, a może nawet Beludżistanu, Kermanu i innych pogranicznych krajów; nasz Rząd przeto nie może pozostać obojętnym widzem podobnego zaburzenia na swoim territorium, i niezbędną dla nas jest koniecznością, w obronie własnych naszych prowincyj i granic, posłać wojska do Heratu, w celu obronienia go od zamachów Emira Dost Mohammed Chana i utrzymania w tej prowincyi powagi i praw jej władcy, aż do nastąpienia nowych politycznych kombinacyj; wszakże takie postępowanie ze strony Rządu Perskiego nie zmienia w niczém jego neutralności względem Mocarstw Sprzymierzonych i on nieprzestanie ściśle zachowywać też neutralność i nadal.» *(J. de S.-P.)*

Печатать позволяется С.-Петербургъ, 6 Февраля 1856 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.